

ze dne 3. května 1850, čís. 181 ř. zák. a jímž bylo upraveno řízení k cíli knihovního vyznačení zůstatků převodních poplatků, že, pokud jde o nabytí bezvýhradného práva zástavního, pokud se týče o intabulaci, má býti k žádosti finančního úřadu připojen duplikát platebního příkazu, doručeného straně k placení povinné, s výkazem o doručení a úředním potvrzením, že příkaz nabytí práva a že poplatek v udané výši skutečně jest nedoplatkem. Tyto předpisy, jimiž jsou prováděny předpisy §§ 7, 60 poslední odstavec a 72 popl. zák. ze dne 9. února 1850, čís. 50 ř. zák. o dobývání zadržených poplatků, byly zachovány v platnosti článkem III. úv. zák. k ex. ř. (srv. k tomu judikát dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni čís. 153, uveřejněný pod čís. 454 sb. Nowak a zdejší rozhodnutí čís. 6010 sb. n. s.). Podle odstavce 2. citovaného čl. III. použití jest co do povolení a provedení exekuce ustanovení exekučního řádu. Nezáleží na tom, šlo-li vymáhající straně jen o přerušení promlčení přednostního práva podle odst. 14 nař. min. fin. ze dne 3. května 1850, čís. 181 ř. zák., neboť, nehledíc k tomu, že vymáhající strana navrhla bez bližšího vysvětlování exekuci »k vydobytí vykonatelné poplatkové pohledávky«, náleží také vnucený vklad práva zástavního k »zákonným prostředkům k vydobytí poplatku« (rozh. čís. 6010 sb. n. s.). Podle toho, co bylo uvedeno, nemůže býti pro tento případ postačitelým exekučním titulem pouhý výkaz nedoplatků berního úřadu, protože dosud platné předpisy nařizují jiný exekuční titul. Stěžovatelka je na omylu, míníc, že soud nemůže zkoumati exekuční titul, vydaný finančními úřady, ani po stránce formální. To platí jen po stránce věcné, kdežto po formální stránce jest soud nejen oprávněn, nýbrž i povinen přezkoumávati exekuční titul (srov. také rozh. čís. 4908 sb. n. s.), zejména v otázce, zda předložená listina jest v tom kterém případě »podle předpisů o tom platných« exekučním titulem podle § 1 čís. 13 (srv. také co do exekučního titulu pro poplatky rozhodnutí dřívějšího nejvyššího soudu ve Vídni uveřejněné v Právniku 1905 str. 24 a Neumann komentář k ex. ř. str. 30).

Čís. 8488.

Nepoužil-li advokát práva složití na soudě peníze přijaté pro klienta, nesmí mu je zadržovati, nýbrž jest podle všeobecných předpisů občanského zákona, nanejvýš podle §§ 961 a 1440 obč. zák. povinen peníze vydati.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1928, Rv I 316/28.)

Žalovaný, advokát, byl ustanoven žalobci zástupcem chudých ve sporu Ck I 259/25. Tento spor skončil smírem, jímž se mělo žalobci dostati 6.500 Kč, které také byly žalovanému poukázány. Žalovaný zaslal však žalobci jen část těchto peněz, zadržev si 1.208 Kč na úhradu útrat zastupování. Žalobě o zaplacení těchto 1.208 Kč procesní soud první stolice vyhověl, odvolací soud žalobu zamítl.

Nejvyšší soud obnovil rozsudek prvního soudu.

D ů v o d y:

Dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci podle § 503 čis. 4 c. ř. s. provádí dovolatel v podstatě v ten rozum, že žalovaný jako zástupce strany chudé nemůže na žalobci, straně chudé, žádati odměnu za zastupování a že nebyl oprávněn sraziti si příslušnou částku z peněz, které pro žalobce přijal, protože žalobce nemá jiného majetku a jeho majetkové poměry se nezměnily ani tím, že podle soudního smíru bylo pro něho vyplaceno k rukám žalovaného advokáta 6.500 Kč (správně po srážce poplatků jen zbytek 6.428 Kč). V souzeném případě není třeba řešiti zásadní otázku, zda má advokát jako zástupce strany chudé nárok na zaplacení svých poplatků z majetku, jehož strana chudá dotčným sporem nabyta, neboť žalovaný nebyl již podle předpisů zákona oprávněn, by si o své újmě srazil své palmární pohledávky z peněz, které byly k jeho rukám pro chudou stranu vyplaceny. Třebaže tedy dovolatel neprovádí dovolací důvod nesprávného právního posouzení věci tímto způsobem, nevadí to, by dovolací soud nepoužil předpisů zákona, hodících se na tento případ, neboť právo musí znáti soud a strana nemusí se odvolávati na určitý zákonný předpis a stačí jí, popře-li oprávnění druhé strany ke srážce advokátních poplatků. Jak ze spisů jest zjevno a jinak nesporno, vyplaceno bylo pro žalobce k rukám žalovaného dne 26. srpna 1926 6.428 Kč, z nichž žalovaný vyplatil novému právnímu zástupci žalobcovu v měsíci prosinci 1926 celkem 5.219 Kč a srazil si na své advokátské odměny celkem 1.208 Kč, částku 158 Kč jako odměnu ve sporu C II 129/26 (kde byl zvoleným zástupcem žalobcovým) a zbytek 1049 Kč jako odměnu ve sporu Ck IV 67/26 (kde byl ustanoven žalobci zástupcem chudých). Nesporno jest také, že se žalobce proti srážce ohradil, vyplacení celé sumy žádal a také na advokátní komoru se stížností se obrátil. Žalovaný, který byl v první stolici odsouzen k zaplacení zadržené částky, tvrdil v odvolání, že si částku nezadržel u výkonu zadržovacího práva podle § 19 adv. ř., nýbrž že si ji srazil započtením. Ale právě k tomu nebyl žalovaný oprávněn ani podle § 19 adv. ř., ani podle § 1440 obč. zák. Předpis § 19 adv. ř. ze dne 6. července 1868, čis. 96 ř. z. upravuje zevrubně postup advokáta v případě, že by se chtěl učiniti zaplacená za své výdaje a odměny z hotovosti, kterou přijal pro svého klienta. Může si příslušné částky sraziti, ale musí se hned o tom se stranou sčítovati. Jakmile však klient popře správnost a výši advokátovy pohledávky, není advokát již oprávněn sraziti si přes to o své újmě svou pohledávku, nýbrž, nevedlo-li snad k cíli smírné zakročení výboru advokátní komory, jest jen ke svému krytí oprávněn složit příslušnou částku na soudě a povinen dokázati správnost a výši své pohledávky. Teprve na složené částce přísluší mu zákonné právo zástavní (sr. také Ehrenzweig sv. 1/2 str. 455 a str. 443 pozn. 7). Zákon chce chrániti v § 19 adv. ř. zájmy obou stran. Přijal-li advokát pro svého klienta hotovost, jest povinen ji klientovi na žádost vydati (§§ 961 a 1009 obč. zák.). Tím však by mohlo vzniknouti nebezpečení pro uspokojení nároku advokátova na zaplacení jeho poplatků a proto mu dává zákon

v § 19 adv. ř. právo složit příslušnou částku k soudu s účinkem, že mu na ní vznikne zástavní právo. Naproti tomu nemá advokát proti vůli strany ani práva, by si spornou částku ve své ruce zadržel, tím méně, by si svou pohledávku samostatně započtl. Uložením u soudu chce zákon chrániti zájmy klientovy, by hotovosti nezůstaly proti jeho vůli v ruce advokáta. Kdyby si směl advokát i spornou palmární pohledávku podle § 19 prvý odstavec adv. ř. o své újmě sraziti, byl by odstavec třetí nesrozumitelný a bez praktického významu, protože by byl advokát »kryt« již srážkou a nepotřeboval by »ke svému krytí« teprve spornou částku skládati k soudu, by podle posledního odstavce nabyl práva zástavního, ale pak by také nemusil dokazovati správnost a výši. V témže smyslu vydal již roku 1904 výbor advokátní komory dolnorakouské prohlášení, uveřejněné v Ger. Z. 1904 str. 80, ve kterém zdůrazňuje, že jest přísně zachovávatí předpis § 19 adv. ř. a že advokát nesmí samovolně použití hotovostí svého klienta k zaplacení své pohledávky, nebyla-li tato uznána nebo soudně určena a že při nesrovnalostech má jen právo složit příslušnou částku k soudu. S tím souhlasí také důkladné pojednání Dra Reinholda v Ger. Z. 1906 str. 237 a 238 pod nadpisem »Advokatenpfand und Zwangspfand«, zejména poznámka 7. Žalovaný, nepouživ práva složit spornou částku k soudu, nesmí tuto částku klientovi zadržovati, nýbrž jest podle všeobecných předpisů občanského zákona, zvláště podle §§ 961 a 1009 obč. zák. k vydání celé přijaté sumy povinen (sr. také již rozh. čís. 2249 Gl. U. n. ř.). Ale nejen § 19 adv. ř., nýbrž i § 1440 obč. zák. brání započtení. Jde tu o t. zv. depositum irregulare, pro něž však také platí zákaz započtení podle §§ 961 a 1440 obč. zák. (srv. také Ehrenzweig sv. 2/1 str. 311, 354 a zejména 357). Nutno ještě vyřídití námitku dovolací odpovědi žalovaného, že prý mu žalobce podepsal prohlášení o zřízení práva zástavního ze dne 21. června (správně 29. června) 1927 (správně 1926). Tohoto prohlášení se žalovaný ve svém odvolání ani nedotkl, takže již odvolací soud neměl se jím podle §§ 462 a 467 čís. 3 c. ř. s. obíratí a nemůže proto ani odpůrce dovolatelův teprve v dovolací odpovědi na toto prohlášení k podpoře svého stanoviska poukazovati, nehledě ani k tomu, zda by takové prohlášení strany chudé před zákonem obstálo. Jest tedy žalovaný povinen vydati žalobci zbytek hotovosti.

Čís. 8489.

Rozsudek, jenž byl vydán odvolacím soudem k žalobě o obnovu a zároveň podle § 542 c. ř. s. i ve věci samé, lze napadati jen dovoláním. Dovolání jest podati u soudu své stolice.

(Rozh. ze dne 23. listopadu 1928, Rv I 368/28.)

O d v o l a c í s o u d připustil obnovu řízení a zamítl pak žalobní nárok základní rozepře.

N e j v y š š í s o u d odmítl dovolání.